

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS BAMIDBAR • MAAMAR 1

וידבר ה' אל משה במדבר סיני באוהל מועד וגו'

« Havaya parla à Moché dans le désert du Sinäi »

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/likutei-torah/bamidbar/1/

1 וידבר ה' אל משה במדבר סיני באוהל מועד וגו'. שאו את ראש וגו' לגלגלותם וגו'. להבין ענין נשיאת ראש ומה ענין פרשה זו אל אוהל מועד.

« Havaya parla à Moché dans le désert du Sinaï, dans la Tente d'assignation », etc. « Relevez la tête », etc., « selon leurs crânes (legoulgelotam) », etc. Pour comprendre ce que signifie « relever la tête », et quel rapport cette paracha a avec la Tente d'assignation.

כי הנה כתיב נעשה אדם בצלמנו שכמו שיש ראש וגולגולת בגשמיות הגוף שהראש עיקרו המוח ועצם הגולגולת מקיפו, כן יש ברוחניות הנפש תלת מוחין שהם חב"ד [חכמה בינה ודעת] והרצון הנמשך מהם לקיום המדות וחיותן דאית רצון ואית רצון.

Car il est écrit : « Faisons l'homme à notre image » : de même que, dans la matérialité du corps, il y a une tête et un crâne — la tête, dont la partie essentielle est le cerveau, et l'os du crâne qui l'entoure —, de même, dans la spiritualité de l'âme, il y a trois mo'hin (facultés intellectuelles), à savoir 'Hokhma (sagesse), Bina (compréhension) et Daat (connaissance), ainsi que la volonté qui en découle pour soutenir les attributs émotionnels (midot) et leur force vitale. Car il y a volonté et volonté :

אית רצון לתתא ואית רצון לעילא שהוא נקרא רצון העליון שהוא בבחינת מקיף על המוח.

Il y a une volonté d'en bas et une volonté d'en haut, appelée la Volonté suprême, qui est de l'ordre d'un makif (ce qui entoure) par rapport à l'intellect.

וביאר ענין זה הנה כתיב נודע בשערים בעלה ופי' בזהר (פי' וירא דק"ג) לכל חד לפום שיעורא דילי' [דיליה] כמו דמשער בלבו,

Voici l'explication : il est écrit : « Son époux est connu aux portes », et le Zohar explique (Parachat Vayera, p. 103) : « à chacun selon sa propre mesure, selon ce qu'il mesure dans son cœur » —

דהיינו ע"י שיעמיק ויתבונן בחב"ד [בחכמה בינה ודעת] שלו בגדולת א"ס ב"ה כפי עומק מחשבתו וכאשר יוכל שאת בלבו ע"י כן הוא מכיר את בוראו הכרה בלב לדבקה בו ית'.

c'est-à-dire en approfondissant et en contemplant, avec sa 'Hokhma, sa Bina et son Daat, la grandeur de l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, selon la profondeur de sa pensée et dans la mesure que son cœur peut contenir ; ainsi, il reconnaît son Créateur d'une connaissance ressentie dans le cœur, afin de s'attacher à Lui, béni soit-Il.

הגם דלית מחשבה תפיסא ביי [ביה] כלל היינו ביי [ביה] דוקא דהיינו בעצמותו ומהותו כביכול. אבל הנה זה כל האדם להתבונן במה

Bien que « aucune pensée ne puisse Le saisir », cela concerne « Lui » précisément, c'est-à-dire Son essence et Son être, pour ainsi dire. Mais voici ce qui constitue tout l'homme : contempler que

שהוא מהוה עולמות עליונים ותחתונים עד אין מספר ומחיה את כולם ומוציאם מאין ליש ומחדשם בטובו בכל יום ובכל רגע.

Il fait advenir des mondes supérieurs et inférieurs innombrables, leur donne à tous la vie, les fait passer du néant à l'existence et, dans Sa bonté, les renouvelle chaque jour et à chaque instant.

2 וכל אחד לפי מה שהוא משער בלבו יכול הוא להרחיב דעתו ולהלהיב לבו ונפשו לקשר נפשו בה' ולדבקה

Et chacun, selon ce qu'il mesure dans son cœur, peut élargir son esprit et embraser son cœur et son âme, afin de lier son âme à D.ieu et de s'attacher

בו כפי ערך עומק שכלו ותבונתו וכפי ריבוי ההתמדה והתשוקה שמעורר בלבו כל אחד לפי מה שהוא להתלהב ולהתלהט לדבקה בו ית'.

à Lui, à la mesure de la profondeur de son intellect et de sa compréhension, et selon l'abondance de la constance et du désir qu'il éveille dans son cœur — chacun selon ce qu'il est — pour s'enflammer et s'embraser, afin de s'attacher à Lui, béni soit-Il.

והנה נודע הוא לשון נפעל כי שבחא דקוב"ה [דקודשא בריך הוא] הוא בעלה דמטרוניתא (ע' [עיינן] בזהר שלח קס"ג ב' ובפ' תזריע מ"ב ב' ובפ' אמור צ"ו ב' ועמ"ש לעיל פ' תשא ע"פ זה יתנו כו')

Or, il est connu que le terme nodda (« est connu ») est une forme passive, car la louange du Saint béni soit-Il, qui est l'époux de la Matrona (voir le Zohar, Shelach, 163b, Parshas Tazria, 42b et Parshas Emor, 96b ; voir aussi ce qui est écrit plus haut, dans Parshas Ki Sisa, sur le verset « Ceci, ils donneront », etc.),

שנודע בשערים שהוא ית' הוא המשפיל את עצמו בהשתלשלות והתפשטות גדולתו ית' להיות נודע.

[est] qu'Il est connu dans les portes : c'est Lui, béni soit-Il, qui s'abaisse à travers l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout) et le déploiement de Sa grandeur, béni soit-Il, afin d'être connu

ע"י כן ונתפס בקרב איש ולב עמוק לפום מה דמשער בלבו דוקא כל חד וחד לפום ערך שיעורא דיליה להמשיך ולקשר אליו ית' לדבקה בו.

et, par cela, est saisi dans l'intériorité d'un homme et dans un cœur profond, « selon ce qu'il mesure dans son cœur » précisément, chacun selon sa propre mesure, afin de s'approcher de Lui, béni soit-Il, de se lier à Lui et de s'attacher à Lui.

(כי נודע הוא לשון התקשרות כנודע) שבמקום שאתה מוצא גדולתו שם אתה מוצא ענותנותו כמ"ש במ"א.

(Car nodda exprime une liaison, comme on le sait.) [C'est] que « là où vous trouvez Sa grandeur, vous trouvez aussi Son humilité », comme il est expliqué ailleurs.

והנה הרצון הנמשך מזה לקיום המדות אהבה ויראה שאהבה הוא לדבר שהוא כרצונו וכן להיפוך השנאה הוא לדבר שנגד רצונו

Or, la volonté qui en découle pour soutenir les attributs émotionnels d'amour et de crainte — car l'amour s'adresse à une chose conforme à sa volonté, et inversement, la haine s'adresse à une chose contraire à sa volonté —

והוא לפ"ע [לפי ערך] ההשגה וההשכלה בגדולתו ית' דממכ"ע [דממלא כל עלמין] וסוכ"ע כי ממנו נלקח רצון זה ולכן נק' רצון התחתון שהוא למטה מן הדעת

est proportionnée à la compréhension et à la saisie intellectuelle de Sa grandeur, béni soit-Il, en tant qu'Il remplit tous les mondes (memalé kol almin) et entoure tous les mondes (sovev kol almin), car cette volonté en est issue. C'est pourquoi elle est appelée la volonté inférieure, qui se situe au-dessous de Daat (connaissance).

אבל אית רצון לעילא שהוא למעלה מעלה מן הרצון הנולד מן הדעת והשכלה שנתפס ומשיג בשכלו ובינתו ענין התפשטות גדולתו של הקב"ה שהוא ממכ"ע [ממלא כל עלמין] וסוכ"ע

Mais il existe une volonté d'en haut, très, très supérieure à la volonté qui naît de Daat et de l'intellect, par lesquels on saisit et comprend, avec son intellect et son entendement, le déploiement de la grandeur du Saint béni soit-Il, comment Il remplit tous les mondes et entoure tous les mondes ;

אלא נמשך מבחי' ביטול השגתו והשגת כל הנבראים לגבי מהותו ועצמותו ית' מפני רוממותו עד אין קץ דלית מחשבה תפיסא ביי' [ביה] כלל והוא למעלה מבחי' ההשגה וגדר השכלה ועיי' תתעורר הנפש לצאת מנרתיקה

mais elle découle du niveau de l'annulation de sa compréhension, ainsi que de celle de tous les êtres créés, devant Son être et Son essence, béni soit-Il, en raison de Sa grandeur infinie, car « aucune pensée ne peut Le saisir, absolument », et qu'Il dépasse le niveau de la compréhension et les limites de l'intellect. Par cela, l'âme sera éveillée à sortir de son enveloppe,

והוא בחי' תשוקה וכלות הנפש ממש להשתפך אל חיק אביה הוא מהותו ועצמותו ית' דכולא קמיי' [קמיה] כלא חשיבא ממש ולא שייך לומר ממכ"ע [ממלא כל עלמין] וסוכ"ע

et c'est le niveau de l'aspiration et de l'expiration même de l'âme (klot hanéfech), qui se répand dans le sein de son Père, c'est-à-dire Son être et Son essence, béni soit-Il, devant qui « tout est véritablement considéré comme rien » ; il ne convient pas de dire de Lui qu'Il « remplit tous les mondes » ou qu'Il « entoure tous les mondes »,

אלא בזיו וההארה מאור א"ס ב"ה המאיר ומחיה כל עלמין והוא בחי' מלכות א"ס ב"ה כמ"ש מלך יחיד חי העולמים וכתוב מלכותך כל עולמים

si ce n'est de l'éclat et de l'illumination issus de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, qui illumine tous les mondes et leur donne la vie. C'est le niveau de la Mal'hout (souveraineté) de l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, comme il est écrit : « Roi, Unique, Vie des mondes », et il est écrit : « Ta royauté est une royauté sur tous les mondes. »

אבל הוא לבדו הוא לא בגדר ממלא כל עלמין ולא בגדר סובב כל עלמין ולית מחשבה תפיסא ביי' [ביה] כלל כי אתה הוא קודם שנברא העולם ואתה הוא כו'

Mais Lui seul n'entre ni dans la catégorie de « remplir tous les mondes », ni dans celle d'« entourer tous les mondes », et « aucune pensée ne peut Le saisir, absolument ». Car « Tu es Lui avant que le monde ait été créé, et Tu es Lui... », etc.,

כניל ואני הוי"ה לא שניתי כתיב ותשוקה נפלאה זו ורצון זה נמשך לנשמות והאיר בהתגלות על נפשם כחג השבועות על ידי מתן תורה בעשרת הדברות כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] שעל כל דבור ודבור פרח נשמתן

comme indiqué ci-dessus. Et il est écrit : « Moi, Havaya, Je n'ai pas changé. » Cette aspiration merveilleuse et cette volonté furent attirées vers les âmes et brillèrent avec révélation en leur âme lors de la fête de Chavouot, par le don de la Torah dans les Dix Commandements, comme nos Sages, de mémoire bénie, l'ont enseigné : à chaque parole, leurs âmes s'envolaient.

והיינו שהדבור היה ממשיך להם תשוקה זו שהדבור הוא המשכה ממהותו ועצמותו ית' לנש"י [לנשמות ישראל] (ועמש"ל [ועיין מה שכתוב לעיל] פ' יתרו בד"ה מראיהם ומעשיהם ומ"ש ע"פ ואהי' [ואהיה] אצלו אמון)

Cela signifie que la parole leur communiquait cette aspiration, car la parole est un influx issu de Son être et de Son essence, béni soit-Il, vers les âmes d'Israël (voir aussi ce qui est écrit plus haut, dans la paracha de Yitro, dans le discours commençant par « Leur apparence et leurs actes », ainsi que ce qui est écrit sur le verset : « Et j'étais auprès de Lui comme un nourrisson »).

וזהו אנכי ה' אלהיך דייקא המאיר ומתפשט בך ואנכי מי שאנכי פ"י שאין מכיר ומשיג בחי' אנכי

Et c'est là le sens de « Je suis Havaya, ton D.ieu » : « ton D.ieu », précisément, Celui qui illumine et se déploie en toi. Et Anokhi (« Je ») signifie : « Moi, qui suis Moi » (Anokhi mi ché-Anokhi) ; autrement dit, nul ne connaît ni ne comprend le niveau d'Anokhi

אלא אנכי בעצמי והוא הוי"ה אלקיך דהיינו ניצוץ אלהות השורה בך כי חלק הוי" עמו כמ"ש ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כולכם היום כי

si ce n'est Moi-même. Et Lui, Lui est « Havaya, ton D.ieu », c'est-à-dire l'étincelle de divinité qui réside en vous, car « le peuple de Havaya est Sa part », comme il est écrit : « Et vous qui êtes attachés à Havaya votre D.ieu, vous êtes tous vivants aujourd'hui. » Car

הנה מהות הנשמות ועצמותן לא ירדה להתלבש בעוה"ז בגוף ונה"ב [ונפש הבהמית] אלא זיו והארה בעלמא ממנה בלבד הוא שמתפשט ונתפס בשכל ומדות כנ"ל שהן הן כחות הנפש

l'être et l'essence des âmes ne sont pas descendus pour s'envelopper, dans ce monde, dans le corps et l'âme animale ; seule une simple radiance, une illumination, qui en émane se déploie et est saisie par l'intellect et les attributs émotionnels, comme indiqué plus haut : ce sont eux-mêmes les forces de l'âme.

אבל עיקר מהותה ועצמותה של הנשמה לפי מה שהיא במקור חוצבה מריש כל דרגין וכי' בראתיו יצרתיו אף עשיתיו הוא למעלה מעלה מגדר ההשגה הנתפס בשכל אנושי

Mais l'être et l'essence mêmes de l'âme, tels qu'ils sont à la source d'où elle a été taillée, « depuis le sommet de tous les degrés », etc. — « Je l'ai créée, formée, et aussi faite » — sont infiniment au-dessus des limites de la compréhension accessible à l'intellect humain ;

אלא שהיא דבוקה בשורשה באלהים חיים בדכיות נצחי לעולמי עד ואין לה אלא רצון אחד לאביה שבשמי' [שבשמים] בלבד לעולי [לעולם] בלי שינוי בבחי' ביטול אליו ית' לפי

elle est plutôt attachée, à sa racine, au Dieu vivant, d'un attachement éternel, à jamais ; elle n'a qu'une seule volonté, celle de son Père dans les Cieux, uniquement, pour toujours et sans changement, dans un état d'annulation de soi (bitoul) à Son égard, béni soit-Il, parce que

שהיא חלק אלוה ממעל ממש (וכמבואר במ"ע [במצות עשה] ע"פ יונתני בחגוי כו') והשינויים הם למטה מצד שינוי ההשגות בכחות הנפש בלבד.

elle est véritablement « une part de Dieu d'en haut » (comme cela est expliqué [dans le discours] sur « Ma colombe, dans les fentes », etc.) ; les changements se produisent en bas, en raison seulement des changements dans la compréhension au sein des forces de l'âme.

והיינו לפי שהנפש עצמה אינה מתלבשת בכחותי' [בכחותיה] אלא עומדת עליהם מלמעלה בבחי' מקיף בלבד. ובשבועות על ידי מתן תורה נתגלה הרצון העליון

Cela s'explique par le fait que l'âme elle-même ne s'enveloppe pas dans ses forces, mais se tient au-dessus d'elles, d'en haut, au niveau d'un makif (ce qui enveloppe) seulement. Et à Chavouot, par le Don de la Torah, la Volonté suprême fut révélée,

שהוא למעלה מן הדעת והאיר אז שורש נשמות תוך כחות הנפש בגילוי רב ועצום (ועמ"ש במ"א ע"פ כי תצא בפ"י בקשו פני את פניך ה' אבקש כו')

laquelle est au-dessus de Daat, et la racine des âmes brilla alors dans les forces de l'âme par une révélation puissante et immense (voir aussi ce qui est écrit ailleurs, sur le verset « Lorsque tu sortiras », dans l'explication de « Cherchez Ma face ; ta face, Havaya, je chercherai », etc.).

ולכן על כל דבור פריחה נשמתן דהיינו שנסתלק למעלה מבחי' וגדר השכלה והשגה להכלל ולבטל במציאות, ממש אליו ית' בכלות הנפש ממש.

C'est pourquoi, à chaque parole, leurs âmes s'envolaient : autrement dit, [l'âme] se retirait vers le haut, au-delà du niveau et des limites de l'intellect et de la compréhension, afin d'être incluse et annulée dans l'existence, totalement, en Lui, béni soit-Il, dans un véritable épuisement de l'âme.

וזהו אשר הוצאתיך מארץ מצרים שכל העולמות ומדרגות שלמטה מבחי' זו נק' בשם מצרים לגבי בחינה זו

Et c'est là [le sens de] « qui t'ai fait sortir du pays d'Égypte » : car tous les mondes et tous les niveaux inférieurs à ce niveau sont appelés « Mitsrayim » (Égypte) par rapport à ce niveau,

כי שאר כל עניני השגות ודביקות באלהים חיים הם עדיין בבחינה וגדר מצר וגבול הנ"ל וכמ"ש במ"א
car toutes les autres formes de compréhension et d'attachement au D.ieu vivant demeurent encore dans la catégorie et les limites de la contrainte (meitzar) et de la limite mentionnées ci-dessus, comme cela est expliqué ailleurs

(לקמן ע"פ וספרתם לכם ועמ"ש בביאור ע"פ אלה מסעי הענין שעד ירדן יריחו נק' יצ"מ).

(ci-dessous, sur le verset « Et vous compterez pour vous-mêmes » ; et voyez ce qui est écrit dans l'explication sur le verset « Voici les étapes », au sujet de l'idée selon laquelle jusqu'au Jourdain, à Jéricho, on parle de la sortie d'Égypte).

וזהו בטל רצונך מפני רצונו שענין עשה רצונו כרצונך הוא מצד רצון התחתון הנמשך מהשגת והשכלת לבותם כל אחד מכחות הנפש המתלבש בגוף

Et c'est là [le sens de] « Annule ta volonté devant Sa volonté ». Car « Fais que Sa volonté soit comme ta volonté » procède de la volonté inférieure, qui découle de la compréhension et de l'intelligence de leurs cœurs — chacun selon les forces de l'âme revêtue dans le corps ;

והרי עדיין יש לו רצון נפרד בפני עצמו אלא שאעפ"כ [שאף על פי כן] על ידי העמקת הדעת והתבוננות בגדולתו ית' יתפעל ויעשה בנפשו ולבו רצונו של מקום ב"ה משא"כ ענין בטל רצונך כו'

et il a donc encore une volonté propre, distincte, mais néanmoins, en approfondissant sa réflexion et en méditant sur Sa grandeur, qu'Il soit béni, il sera touché et accomplira, dans son âme et dans son cœur, la volonté du Maître du monde, béni soit-Il. Il en va autrement de « Annule ta volonté », etc.

הוא בחי' ביטול והעברה לגמרי שלא יהיה לו רצון עצמו כלל כ"א רצון אחד לה' לבדו דהיינו שיהיה רצון עליון לבדו מאיר בו להשתפך נפשו אל חיק אביה ממש.

est le niveau de l'annulation et de l'effacement complets, de sorte qu'il n'ait absolument aucune volonté propre, mais une seule volonté : celle de D.ieu seul ; c'est-à-dire que seule la Volonté suprême brille en lui, et que son âme se déverse dans le sein même de son Père.

3 וזהו שאו את ראש וגו' לגולגלותם וגו' דהיינו לקשר רצון התחתון הנמשך מבחי' ראש ומוחין המלוכשים בגוף ונפש

Et voici [le sens de] «Élevez la tête», etc., «selon leurs crânes», etc. : c'est-à-dire lier la volonté inférieure, qui découle du niveau de la tête et des mo'hin (l'intellect) revêtus dans le corps et l'âme,

ולחברו ולהעלותו למעלה מעלה למקור חוצבה עיקרה ושרשה דיליה שהוא מהות הנשמה עצמה העומדת למעלה והיא בבחי' מקיף ואינה מאירה בתוך הגוף

et la joindre à sa source et l'élever toujours plus haut, jusqu'à la source dont elle a été taillée, son noyau essentiel et sa propre racine, à savoir l'être même de l'âme, qui se tient au-dessus ; elle se situe au niveau d'un makif (ce qui enveloppe) et ne rayonne pas à l'intérieur du corps.

כי עונותיכם מבדילים ביניכם לבין אלהיכם ונכרתה הנפש ההיא מלפני אני ה' וכמ"ש במ"א, והוא כמשל האדם שנכרת גופו מראשו.

Car «vos fautes font séparation entre vous et votre D.ieu», et «cette âme sera retranchée de devant Moi : Je suis Havaya», comme il est expliqué ailleurs. Cela ressemble à l'image d'un homme dont le corps est coupé de sa tête.

4 והעצה היעוצה לזה הוא כמו דרך משל אם היה נמצא ברפואות לחבר גופו אל ראשו, כך הוא הענין נשיאת ראש שהוא רצון התחתון הנולד משכל ומדות כחות הנפש להעלות למעלה לבחי' גולגלותם דווקא

Le conseil à suivre à cet égard est le suivant. À titre d'analogie, ce serait comme si l'on trouvait un remède permettant de rattacher son corps à sa tête. Tel est le sens de « relever la tête » : la volonté inférieure, qui naît de l'intellect et des attributs émotionnels (midot), les forces de l'âme, doit être élevée jusqu'au niveau de « leurs crânes » précisément,

דהיינו גולגולת שלהם עצמם שהוא שרש נשמתם למעלה כי שם מאיר רצה"ע [רצון העליון] כני"ל (ועמ"ש פ' כי תשא סדי"ה שמאלו תחת לראשי וע"פ ויקהל משה)

c'est-à-dire leur propre crâne, qui est la racine de leur âme en haut, car c'est là que brille la Volonté suprême, comme il a été dit plus haut (voir aussi ce qui est écrit dans la paracha Ki Tissa, à la fin du discours commençant par « Sa gauche est sous ma tête », ainsi que sur le verset « Moché rassembla »).

וזהו ענין ספירת העומר היום יום כו' פי' כי ימים הם בחי' המשכות והיינו המשכת רצון העליון

Tel est le sens du compte du Omer : « Aujourd'hui, c'est [tel] jour », etc. Explication : les jours représentent des effusions, c'est-à-dire l'effusion de la Volonté suprême

(עמ"ש בד"ה וספרתם הנ"ל בפ"י וענין תספרו חמשים יום וע"י ג"כ מ"ש בפ' אמור בפ"י וספרתם לכם ממחרת השבת כו')

(voir ce qui est écrit dans le discours commençant par « Vous compterez », mentionné plus haut, dans l'explication de « Vous compterez cinquante jours » ; voir aussi ce qui est écrit dans la paracha Emor, dans l'explication de « Vous compterez pour vous à partir du lendemain du Chabbat », etc.)

מלמעלה למטה והיינו ע"י בחי' אהל מועד כי מועד על שם ונועדתי שמה לבני ישראל.

du haut vers le bas. Cela se fait par le niveau de la Tente du Rendez-vous (Ohel Moed), car le terme moed vient de « Je vous rencontrerai là, avec les enfants d'Israël ».

והנה ונועדתי ונודעתי הוא ענין אחד אותיות דדין כאותיות דדין ושניהם לשון התקשרות ודבקות הקב"ה כנשיי [בנשמות ישראל], אלא שנודעתי הוא ע"י הדעת וההשגה כגדולתו ית' כמ"ש נודע בשערים בעלה,

Or, venoadti (« Je vous rencontrerai ») et venodati (« Je serai connu ») expriment une seule et même idée — les lettres de l'un sont comme celles de l'autre — et tous deux désignent le lien et l'attachement du Saint béni soit-Il aux âmes d'Israël. Mais nodati (« Je serai connu ») se réalise par Daat (connaissance) et par la compréhension de Sa grandeur, béni soit-Il, comme il est écrit : « Son époux est connu aux portes »,

אבל ונועדתי הוא בחי' יחוד וקשר עליון מבחי' אנכי מי שאנכי לקשר נפשם להשתפך אל חיק אביה

tandis que venoadti représente un niveau d'union et de lien suprêmes, issu du niveau de « Moi, qui suis Moi », afin d'attacher leur âme et qu'elle s'épanche dans le sein de son Père.

(ועמ"ש ע"פ להקריב לי במועדו וע' בזהר פי' ויגש דר"ו ע"ב ובהרמ"ז [ובהרב משה זכות] שם ובזהר משפטים דצ"ז ע"א).

(voir aussi ce qui est écrit sur le verset « pour M'offrir au temps fixé » ; voir le Zohar, paracha Vayigach, p. 206b, et le Ramaz à cet endroit ; ainsi que le Zohar, Michpatim, p. 97a.)

אך אי אפשר להמשיך ולהאיר על נפשם בהתגלות ממש אור בחינה זו כ"א ע"י בחי' אהל ומשכן שהוא מה שכתוב אחזתיו

Cependant, il est impossible de faire descendre et de révéler effectivement dans leur âme la lumière de ce niveau, si ce n'est par le niveau de la Tente et du Michkan, ce qui correspond à ce qui est écrit : « Je l'ai saisi

ולא ארפנו עד שהבאתיו אל בית אמי ואל חדר הורתי בית אמי זו תורה שבכתב וחדר הורתי זו תושבע"פ [תורה שבעל פה]

et ne le laisserai pas partir, jusqu'à ce que je l'aie conduit dans la maison de ma mère et dans la chambre de celle qui m'a conçu. » « La maison de ma mère » désigne la Torah écrite, et « la chambre de celle qui m'a conçu », la Torah orale.

כמו שהולד ניתן בבטן אמו כך הוא ענין רצה"ע [רצון העליון] המלוכש בדיני התורה שבע"פ [שבעל פה] איסור והיתר חייב וזכאי כו',

De même que l'enfant à naître est placé dans le ventre de sa mère, ainsi la Volonté suprême est-elle revêtue dans les lois de la Torah orale — ce qui est interdit et permis, coupable et innocent, etc.

והגם שירדה תורה ונתלבשה בדברים גשמיים עכ"ז [עם כל זה] הרי מלוכש בה רצה"ע [רצון העליון] ממש ועי"ז גם האדם העוסק בה ממשיך ומאיר על נפשו אור הרצה"ע [הרצון העליון] ממש אשר לית מחת"ב [מחשבה תפיסא ביה] כלל כמ"ש במ"א (וע' בזח"ב [בזהר חלק ב' צ"ו א').

Et bien que la Torah soit descendue et se soit revêtue d'éléments matériels, la Volonté suprême elle-même est néanmoins revêtue en elle ; ainsi, celui qui s'y consacre fait lui aussi descendre et rayonner dans son âme la lumière de la Volonté suprême elle-même, que « nulle pensée ne peut saisir », comme cela est expliqué ailleurs (voir aussi Zohar, Part II, 96a).

אך שצריך האדם לתת עצות בנפשו שלא ישאר למטה וצריך לזה ב' בחי' בחינת כהנים ובחי' לויים.

Cependant, l'homme doit prendre conseil en lui-même afin de ne pas demeurer en bas ; pour cela, deux niveaux sont nécessaires : celui des Cohanim et celui des Lévites.

בחינת כהנים הוא מלמעלה למטה בחיי מים שיורדים ממקום גבוה למקום נמוך ובחיי לויים הוא בחיי שלהבת אש העולה ממטה למעלה.

Le niveau des Cohanim va d'en haut vers le bas, comme l'eau qui descend d'un lieu élevé vers un lieu bas ; et le niveau des Lévites est celui d'une flamme de feu qui s'élève d'en bas vers le haut.

5 וביאור ענין זה הנה כתיב ובחנות המשכן יקימו אותו הלויים פי' ובחנות המשכן כשירד בחיי המשכן ממדרגתו תהיה הקמה ע"י הלויים דהיינו כנשמת האדם למטה שירדה הארתה ונתלבשה בגוף ונה"ב [ונפש הבהמית] בעוה"ז.

L'explication est la suivante : il est écrit : « Lorsque le Michkan fera halte, les Lévites l'érigeront. » Cela signifie : « lorsque le Michkan fera halte » — lorsque le niveau du Michkan descendra de son rang, il sera érigé par les Lévites. C'est-à-dire que, dans l'âme de l'homme ici-bas, dont le rayonnement est descendu et s'est revêtu dans le corps et l'âme animale en ce monde,

הנה זאת העצה לעורר על נפשו בחיי גבורות קדושות והם מתחלקים לשלש בחיי גרשון קהת ומררי גרשון הוא ענין מ"ש גרש את האמה הזאת ואת בנה שהוא מבחי' גבורות (שלכן קוראין פרשה זו ברי"ה נברא השנה)

voici le conseil : éveiller en son âme le niveau des Guevourot saintes, les forces de retenue. Elles se divisent en trois niveaux : Guerchon, Kehat et Merari. Guerchon correspond à ce qui est écrit : « Chasse cette servante et son fils », ce qui relève du niveau des Guevourot — raison pour laquelle cette paracha est lue à Roch Hachana —,

כי שמאל דוחה ומגרש את הרע מקרבו ואיזהו גבור הכובש את יצרו והוא בחיי היותר מעולה ממ"ש ביצ"מ [ביציאת מצרים] כי ברח העם לפי שהיה עדיין הרע בתוקפו כמ"ש במ"א,

car « la gauche repousse » et chasse le mal de son intériorité, et « Qui est puissant ? Celui qui conquiert son penchant. » C'est là un niveau supérieur à ce qui est écrit au sujet de la sortie d'Égypte : « car le peuple s'était enfui », puisque le mal était encore dans toute sa force, comme il est expliqué ailleurs.

אבל העיקר הוא לגרש את הרע מקרבו שיהיה הרע בורח ממנו וכמ"ש ורדפו מכם חמשה מאה

Mais l'essentiel est de chasser le mal de son intériorité, de sorte que le mal fuie devant lui, comme il est écrit : « Cinq d'entre vous en poursuivront cent. »

ולכן (לע"ל [לעיתיד לבוא]) כתיב כי לא בחפזון תצאו וגו' דאתכפיי סט"א [סטרא אחרא] וזהו ותאמר שרה שהיא בחי' ומדת מלכותו ית' לאברהם שהוא בחי' חסד עליון גרש האמה הזאת ואת בנה

C'est pourquoi, [à l'époque future], il est écrit : « Car vous ne sortirez pas dans la précipitation », etc., car la sitra a'hra aura été soumise. C'est là [le sens de] « Sarah dit » — elle qui représente le niveau et l'attribut de Sa Mal'hout, béni soit-Il — « à Avraham » — qui représente le 'Hessed suprême — : « Chasse cette servante et son fils,

כי לא יירש וגו', ישמעאל הוא בחי' תאוות רעות ושרשם, וכענין לא כאברהם שיצא ממנו ישמעאל וכמ"ש במ"א.

car il n'hériter pas », etc. Ichmaël représente le niveau des mauvais désirs et leur racine, comme dans l'expression : « pas comme Avraham, de qui est sorti Ichmaël », ainsi qu'il est expliqué ailleurs.

6 ומררי הוא ענין המרירות בהיות ממארי דחושבנא על ימי חלדו אשר רובם ככולם בחשך ילך בכריתות הגוף מן הראש הוא בחי' לגולגלותם של נפשו שאינה מאירה בנפשו כ"א לעתים רחוקים מפני עוונותיו המבדילים.

Et Merari désigne l'amertume (merirout) : celle de celui qui compte les jours de sa vie en faisant son examen de conscience, et constate que la plupart d'entre eux, presque tous, « se sont écoulés dans l'obscurité », son corps étant séparé de sa tête — ce qui correspond au niveau des « crânes » de son âme, laquelle ne brille en lui qu'en de rares occasions, à cause de ses fautes qui font séparation.

או משום שעדיין לא אתכפייא סט"א [סטרא אחרא] וכו'. או משום שהלכיש נפשו בלכושים צואים מהכל ורעות רוח מדברים בטלים ומחשבות אדם ותחבולותיו בעניני עוה"ז וכסופין בטלין דילי' [דיליה].

Ou bien parce que la sitra a'hra (l'autre côté) n'a pas encore été soumise, etc. Ou encore parce qu'il a revêtu son âme de vêtements souillés par la vanité et la poursuite du vent : des paroles vaines, les pensées de l'homme et ses machinations dans les affaires de ce monde, ainsi que ses propres désirs vains.

ובחינה זו היא ג"כ מבחי' לוי' שרש הגבורות שהמרירות הוא מיסוד אש ושע"ז הוא מתעורר כח החמימות וכמ"ש במ"א, וע"ז הוא בא לבחי' ומעלת קהת מלשון ולו יקהת עמים

Ce niveau relève lui aussi des Léviim, racine des Guevourot (forces de retenue) ; car l'amertume provient de l'élément du feu, et c'est par elle que s'éveille la force de chaleur, comme cela est expliqué ailleurs. Ainsi parvient-on au niveau et à la qualité de Kehat, dont le nom est lié à l'expression « et vers lui se rassembleront (yikhat) les peuples ».

(אלא שהיו"ד נוספת להורות על הפעולה לעתיד) שהוא לשון אסיפה וקיבוץ כתרגומו ולו יתכנסון עממא

(Toutefois, le youd est ajouté pour indiquer l'action au futur.) Ce terme exprime le rassemblement et la réunion, comme le traduit le Targoum : « et vers lui les peuples se rassembleront ».

דהיינו שמתאסף ומתקבץ אליו לבו ורוחו ונשמתו אליו יאסוף במקור חוצבה ברשפי אש שלהבת העולה למעלה.

C'est-à-dire que son cœur se rassemble et se réunit à Lui, et que « son esprit et son âme, Il les rassemblera à Lui », vers la source d'où ils ont été taillés, dans des étincelles de feu, comme une flamme qui s'élève vers le haut.

ומה שלא נאמר בפירוש לשון אסיפה כדכתיב בהתאסף ראשי עם וגו' כי שם נאמר יחד שבטי ישראל שקבוצם נקרא אסיפה

Et si l'expression du rassemblement (assifa) n'est pas employée explicitement, comme il est écrit : « Lorsque les chefs du peuple se rassemblèrent », etc., c'est parce qu'il est dit là : « ensemble, les tribus d'Israël », dont le rassemblement est appelé assifa ;

אבל בהקבץ בחי' שאר עמים להתאסף למקורם נאמר יקהת מלשון קיוהא הוא ענין חריפות וחמיצות mais, lorsque ce qui relève des autres peuples se rassemble pour retourner à sa source, le verset dit yikhat, terme apparenté à kiyouha, qui désigne l'âpreté et l'acidité ;

כמו דרך משל העושה מטעמים מדברים חריפים וחמוצים וכו', כך הוא בענין זה דאתהפכו מרירא למיתקא ו

comme, par exemple, lorsqu'on prépare des mets raffinés à partir d'ingrédients âpres et aigres, etc. Il en va de même ici : l'amer est transformé en doux. Et

לכן נקי בחי' זו קהת והיא ג"כ עבודת הלויים מבחי' גבורות שמרירו הוא דאתהפכא למיתקא וחשוכא לנהורא (ועמ"ש ע"פ נשא את ראש בני גרשון כו' מענין ג' בחי' הלויים).

C'est pourquoi ce niveau est appelé Kehat. Il relève également du service des Lévites, issu des Guevourot, où l'amertume est transformée en douceur et l'obscurité en lumière (voir aussi ce qui est écrit sur le verset «Lève la tête des fils de Guerchon», etc., au sujet des trois niveaux des Lévites).

והנה כל זה הוא עבודת הלויים להעלות נפשו לה' ממטה למעלה להיות דבוקה בשורשה באלהים חיים, אבל בחי' הכהנים הוא מלמעלה למטה, כי

Or, tout cela relève du service des Lévites: élever son âme vers D.ieu, d'en bas vers le haut, afin qu'elle adhère à sa racine, au D.ieu vivant. Mais le niveau des Cohanim procède du haut vers le bas. Car

הנה כתיב ובא אהרן ובניו וגו' וכסו וגו' שהם הם המכסים ומלבישים את כלי הקדש בלבושים רבים שש וארגמן כו'

il est écrit: «Aharon et ses fils viendront», etc., «et ils couvriront», etc.: ce sont eux qui couvrent et revêtent les ustensiles sacrés de nombreux vêtements, de lin fin, de pourpre, etc.

שית גוונין הם שית סדרי משנה שבהם מלובש רצה"ע [רצון העליון] ית' משא"כ בבני קהת כתיב ולא יבאו לראות כבלע את הקדש.

Les six couleurs sont les six ordres de la Michna, dans lesquels est revêtue la Volonté suprême, béni soit-Il. En revanche, au sujet des fils de Kehat, il est écrit: «Mais ils ne viendront pas voir les choses saintes lorsqu'on les enveloppe.»

7 והענין כי אמרו רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] כל האומר אין לי אלא תורה אפי' [אפילו] תורה אין לו שעיקר תשוקתו וחפצו יהיה לה' לבדו ולדבקה בו ית' ולא להתורה בלבד וכמ"ש אחזתיו ולא ארפנו אחזתיו דוקא

L'explication est la suivante : nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « Celui qui dit : "Je n'ai que la Torah" n'a même pas la Torah. » Car son aspiration et son désir essentiels doivent être tournés vers D.ieu seul et vers le fait de s'attacher à Lui, béni soit-Il, et non à la Torah seulement ; comme il est écrit : « Je l'ai saisi et ne le laisserai pas partir » — « Je l'ai saisi », précisément,

אלא שהבאתיו אל בית אמי וגו' והוא ע"י בחי אהרן הכהן העליון המביא רצה"ע [רצון העליון] אל בית אמי כנ"ל

sauf que « je l'ai amené dans la maison de ma mère », etc. Cela se fait par le niveau d'Aaron, le Kohen suprême, qui introduit la Volonté suprême dans « la maison de ma mère », comme mentionné plus haut

(וע' בזהר פ' קרח דקע"ז ב' ובהרמ"ז [ובהרב משה זכות] שם וע' בזהר ויחי דרל"ב ב' פי' פסוק ולא יבואו כו' בע"א [באופן אחר])

(et voir le Zohar, Parachat Korach, p. 177b, ainsi que le Ramaz à cet endroit ; et voir le Zohar, Vayé'hi, p. 232b, qui explique autrement le verset « Et ils ne viendront pas », etc.),

וכמ"ש בתורה כמה פעמים וידבר ה' אל משה ואל אהרן שדבר ה' נמשך לישראל ע"י בחי משה ובחי אהרן וזהו ענין עוטה אור כשלמה וכמ"ש במ"א.

et comme il est écrit à maintes reprises dans la Torah : « Havaya parla à Moché et à Aharon » : la parole de D.ieu est transmise à Israël par le niveau de Moché et le niveau d'Aaron. C'est là le sens de « Celui qui s'enveloppe de lumière comme d'un manteau », comme expliqué ailleurs.

(וע' מענין שאו את ראש ברכות מצורע ס"פ י"ח. במדבר פרשה א' שזהו ענין וירם קרן שם ר"פ ד'. פרשה ז' דרכ"ג ב').

(Et sur le sujet de « Relevez la tête », voir le Midrach Rabba, Metsora, à la fin de la section 18 ; Bamidbar, section 1, où il est dit que cela correspond à « Il a élevé une corne » ; à cet endroit, au début de la section 4 ; section 7, p. 223b ;

פרשה ט' דר"ל [דרוצה לומר] ב' פרשה י' דרל"ו ג'. פנחס פכ"א דרפ"א ב'. שה"ש [שיר השירים] רבה בפסוק שררך אגן זח"ג [זהר חלק ג] פנחס רנ"ג ב') :

section 9, p. 230b ; section 10, p. 236c ; Pin'has, section 21, p. 281b ; le Chir Hachirim Rabba, sur le verset « Ton nombril est une coupe arrondie » ; le Zohar, partie III, Pin'has, 253b.)

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/likutei-torah/bamidbar/1/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak